

Betænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 0. april 2008

3. udkast

Betænkning

over

Forslag til lov om arbejdsgivers brug af jobklausuler

[af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget. Beskæftigelsesministeren har stillet ændringsforslag nr. 1 og 3. Enhedslistens medlem af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 2.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 27. februar 2008 og var til 1. behandling den 28. marts 2008. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Arbejdsmarkedsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 5 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og beskæftigelsesministeren sendte den 18. januar 2008 dette udkast til udvalget, jf. AMU alm. del – bilag 62. Den 29. februar 2008 sendte beskæftigelsesministeren de indkomne høringssvar, et notat herom og et ligestilingsnotat til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra C3 ledelse og økonomi og PROSA.

Deputationer

Endvidere har PROSA mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 52 spørgsmål til beskæftigelsesministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

Samråd

Udvalget har stillet 2 samrådsspørgsmål til beskæftigelsesministeren og justitsministeren.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

[]

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurinn og Sambandsflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *beskæftigelsesministeren*, tiltrådt af <>:

Ny paragraf

1) Før § 1 indsættes som ny paragraf:

»§ 01. Lovens formål er at begrænse brugen af jobklausuler og sikre, at nødvendige jobklausuler indgås på en loyal måde over for de berørte lønmodtagere.«

[Lovens formål]

Af *et mindretal (EL)*, tiltrådt af <>:

Til § 2

2) I *stk. 1, 2. pkt.*, indsættes efter »jobmuligheder«: »konkret«.
[Præcisering af, hvordan jobklausuler skal formuleres]

Af *beskæftigelsesministeren*, tiltrådt af <>:

Til § 9

3) Som *stk. 2* indsættes:

»Stk. 2. Fra den 1. juli 2009 finder loven tillige anvendelse på jobklausuler, der er indgået før lovens ikrafttræden.«

[Lovens regulering skal også gælde for jobklausuler indgået før lovens ikrafttræden]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Formålet med loven skal være at begrænse brugen af jobklausuler og sikre de nødvendige rammer for, at nødvendige jobklausuler indgås på en loyal måde over for de berørte lønmodtagere. Dog må det bemærkes, at der i dag ikke er et sikkert billede af jobklausulernes reelle udbredelse og antal.

Til nr. 2

Præciseringen skal sikre, at jobklausuler formuleres præcist i ansættelsesbeviserne, således at medarbejderne kan gennemskue, hvilke begrænsninger de siger ja til. Derfor indføres ordet »konkret«.

Til nr. 3

Under folketingsbehandlingen af forslaget til lov om arbejdsgivers brug af jobklausuler (L 81) er der givet udtryk for et ønske om at lade lovforslaget gælde også for jobklausuler, der er gyldigt indgået før lovens ikrafttræden.

Justitsministeriet har i et notat af 13. maj 2008 – som den 19. maj 2008 er sendt til Arbejdsmarkedsudvalget – anført, at det vil rejse alvorlige spørgsmål i forhold til grundlovens § 73 om beskyttelse af ejendomsretten, hvis den foreslåede regulering fra lovens ikrafttræden skal finde anvendelse på jobklausuler, som er gyldigt indgået mellem aftaleparter inden lovens ikrafttræden. Dette skyldes, at det ikke kan udelukkes, at en regulering, hvor der også blev grebet ind over for bestående jobklausuler, ville medføre, at der kunne være virksomheder, der blev ramt atypisk hårdt, sådan at der ville være tale om ekspropriation. Efter Justitsministeriets opfattelse bør en sådan regulering af allerede eksisterende jobklausuler derfor ikke ske uden fastsættelse af en overgangsperiode på 5 år.

Det ønske, der som nævnt er, om at lade det omhandlede lovforslag gælde også for jobklausuler, der er gyldigt indgået før lovens ikrafttræden, kan imidlertid imødekommes ved at lade loven åbne mulighed for at foretage ekspropriation i forhold til de virksomheder, der måtte blive ramt atypisk hårdt.

På denne baggrund foreslås det, at loven også skal gælde for eksisterende klausuler, men sådan at staten skal betale fuldstændig erstatning efter grundlovens § 73 om ekspropriation, hvis lovens indgreb over for eksisterende klausuler rammer en virksomhed atypisk hårdt i det enkelte tilfælde, sådan at der vil være tale om et ekspropriativt indgreb. Det vil herefter ikke (ud fra ekspropriationsretlige betragtninger) være nødvendigt med en overgangsperiode på 5 år.

Regeringen finder imidlertid, at der fortsat bør være en vis overgangsperiode, inden de nye regler skal gælde for allerede eksisterende jobklausuler. De pågældende virksomheder bør således have en rimelig mulighed for at indrette sig på den nye retstilstand, der vil følge af, at lovens regulering også vil omfatte jobklausuler, der er gyldigt indgået før lovens ikrafttræden. Hertil kommer, at en overgangsperiode vil reducere antallet af tilfælde, hvor loven risikerer at udgøre ekspropriation over for eksisterende aftaler. Det foreslås på den baggrund, at der fastsættes en overgangsperiode på 1 år.

Ændringsforslaget indebærer i overensstemmelse hermed, at loven fra den 1. juli 2009 også vil finde anvendelse på jobklausuler, der er indgået før lovens ikrafttræden den 1. juli 2008.

De nye regler vil herefter gælde alle eksisterende jobklausuler, der fortsat har virkning 1 år efter, at loven er trådt i kraft. Det vil sige jobklausuler, hvor der ikke er aftalt en tidsramme, og jobklausuler, der inden for tidsrammen måtte være forlænget, fordi der er aftalt en forlængelsesmulighed i jobklausulen. Det vil ikke være muligt at forlænge en jobklausul ud over 1 år, uden at de nye regler skal gælde.

Jens Vibjerg (V) Peter Juel Jensen (V) Louise Schack Elholm (V) Sophie Løhde (V)
Bent Bøgsted (DF) Colette L. Brix (DF) Knud Kristensen (KF) fmd. Charlotte Dyremose (KF)
Anders Samuelson (NY) Thomas Adelskov (S) Anne-Marie Meldgaard (S) Lone Møller (S) nfmd.

Thomas Jensen (S) Eigil Andersen (SF) Karsten Hønge (SF) Morten Østergaard (RV)

Line Barfod (EL)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Ny Alliance (NY)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	17	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2
Enhedslisten (EL)	4		

Oversigt over bilag vedrørende L 81

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsvar, høringsnotat og ligestillingsnotat, fra beskæftigelsesministeren
2	Henvendelse af 26/3-08 fra C3
3	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	Henvendelse af 21/4-08 fra PROSA
6	Artikel i InBusiness ultimo april »Kun hver ottende får kompensati-on«
7	Bilaget er taget tilbage
8	1. udkast til betænkning
9	Notat om de ekspropriationsretlige overvejelser, fra beskæftigelsesministeren
10	Henvendelse af 20/5-08 fra PROSA
11	Pressemeddelelse vedr. åbent samråd den 22/5 2008
12	Henvendelse af 22/5-08 fra PROSA
13	2. udkast til betænkning
14	Ændringsforslag fra beskæftigelsesministeren

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 81

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til henvendelsen af 26/3-08 fra C3, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om initiativer der sikrer at eksisterende hemmelige jobklausuler kommer til de berørte medarbejderes kendskab, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om arbejdsgivere der er undtaget fra reglerne om oplysning af jobklausuler får pligt til at oplyse berørte medarbejdere, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om sagsbehandlingstider og domstolsprøvelse ifm. tvister om erhvervsbegrænsede tvister, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om hvordan ikke-skriftlige aftaler om jobklausuler skal efterprøves, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om hvorvidt giver anledning til problemer i praksis, at jobklausuler reguleres for alle lønmodtagere, mens kunde- og konkurrenceklausuler kun reguleres i funktionærloven, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå

- 7 Spm. om, hvorvidt jobklausuler ifølge lovforslaget fremover vil kunne indgå som permanent gældende mellem virksomheder indirekte via branche- og arbejdsgiverforeninger i form af vedtægter eller praksis om, at man kollegialt ikke ansætter hinandens arbejdskraft, uanset om man har aktuelle kundeforhold, eller ved at brancheforeningerne formidler standardkontrakter mellem leverandører, kunder og samarbejdspartnere, vejledninger, rådgivning og anden assistance herom, der aktivt kan anvendes til at binde medarbejdere med jobklausuler, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 8 Spm. om, hvorvidt jobklausuler ifølge lovforslaget frem til lovforslagets ikrafttræden den 1. juli 2008 vil kunne kræves som permanent vilkår i kunde-/leverandør-/samarbejdskontrakter, som et vilkår der gælder evigt, dvs. afhængigt af aktuelle og faktiske relationer, og som henholdsvis aktiveres hver gang, der er transaktioner, og ellers er hvilende i virksomhedernes indbyrdes forhold, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 9 Spm. om jobklausuler ifølge lovforslaget fremover vil kunne kræves som permanent vilkår inden den 1. juli 2008 fra producenter der f. eks. yder certificeringer eller undervisning i deres produkter/systemer/koncepter til virksomheder, som derved sættes i stand til at installere, tilpasse, give konsulenthjælp, undervise og drifte disse produkter/systemer/koncepter, der udgår fra denne producent til andre kunder, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm. om ministeren vil kommentere vedlagte artikel 'Headhunter hindrer ERP-specialist i at søge job' fra Computerworld offentliggjort 3. april 2008 og i den forbindelse oplyse, om lovforslaget vil beskytte lønmodtageren i den omtalte situation, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om rekrutteringsbureauer også er undtaget fra lovforslaget, i og med at vikarbureauer er undtaget fra lovforslaget, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om ministeren principielt mener, at to parter har ret til at begrænse en tredjeparts frihed mod økonomisk compensation, uden at tredjepart har mulighed for at afslå en sådan aftale, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om en jobklausul vil udgøre et »væsentligt vilkår« i ansættelsesbevislovens forstand, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om lovforslagets krav om en skriftlig aftale indebærer, at medarbejderen definitivt kan nægte at lade sig omfatte af en jobklausul, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om det vil være en gyldig grund for en ledig til at afslå et job, hvis jobbet er omfattet af en jobklausul, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om lovforslagets §7 skal forstås således, at en arbejdsgiver først kan holde en klausul hemmelig for lønmodtageren i ½ år i forbindelse med forhandlinger om virksomhedsoverdragelse og bagefter forlænge

- klausulen ½ år, når der faktisk sker en overdragelse, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om, hvorfor lovforslaget ikke indeholder sanktioner over for forsøg på at undlade at oplyse lønmodtageren om klausulerne, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om det er hensigtsmæssigt, at antallet af muligheder for jobklausuler, der begrænser den fri udveksling, udvides, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om det nuværende lovforslag om jobklausuler løser problemet med begrænsninger af den enkelte ansattes frihed, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm. om, hvordan ministeren vil forhindre, at jobklausuler bliver begrænsende for mindre virksomheders mulighed for at skaffe kvalificeret arbejdskraft, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm. om lovforslaget løser problemerne med, at jobklausuler er en hindring for, at arbejdskraften kommer hen, hvor den gør bedst gavn, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm. om, hvor mange forskellige slags klausuler det er rimeligt, at en lønmodtager kan pålægges for den samme betaling, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm. om ministeren vil ændre lovgivningen, hvis PROSA's igangværende retssag mod IBM og andre i gangværende retssager falder ud på sådan vis, at retten finder jobkartel-aftalerne lovlige, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 24 Spm. om, hvorfor ministeren har fjernet den ikrafttrædelsesbestemmelse, der var i det oprindelige lovforslag L 212, hvor loven også skulle gælde for ansættelser, der var etableret ved lovens fremsættelsestidspunkt, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 25 Spm. om, at i funktionærloven er funktionæren beskyttet mod konkurrenceklausuler, hvis der ikke er tale om en særligt betroet medarbejder og om ministeren mener, at denne beskyttelse skal kunne bortfalde ved indgåelse af jobklausuler, med den konsekvens, at ikke-betroede medarbejdere stilles ringere end nu, og at principper i funktionærloven undergraves, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 26 Spm. om det er en forglemmelse, at bestemmelsen om beskyttelse af funktionæren i funktionærloven mod kundeklausuler, hvis der ikke er tale om kunder, som funktionæren selv har haft erhvervmæssig kontakt med inden for de seneste 18 måneder, ikke er kommet med i L81, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 27 Spm. om, at i aftalelovens § 38 er den ansatte sikret, at en konkurrenceklausul bortfalder, hvis funktionæren opsiges, uden selv at have givet anledning til det og om denne beskyttelse skal kunne bortfalde ved indgåelse af jobklausuler, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå

- 28 Spm. om en ansat bliver omfattet af de på arbejdspladsen eksisterende jobklausuler, hvis personen bliver ansat efter 1. juli 2008 på en arbejdsplads, hvor der allerede er jobklausuler, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 29 Spm. om, at når beskæftigelsesministeren i forbindelse med 2. behandling af L 40 den 10. december 2004 kunne udtale, at der er "en fornuftig balance mellem hensynet til lønmodtagerens fleksibilitet og ønsket om at kunne tage et arbejde og arbejdsgiverens interesse i at kunne beskytte en viden og sikre, at medarbejderen ikke lige med det samme går over til konkurrenten", hvordan kan det så være, at ministeren ønsker at vedtage en lov, der lovliggør eksisterende jobklausuler og kommende jobklausuler for vikarer m.fl., til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 30 Spm. om det er korrekt forstået, at aftalekravet i lovforslagets § 2 medfører, at en allerede ansat medarbejder kan nægte at påtage sig en jobklausul, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 31 Spm. om konsekvensen af, at nyansatte efter den 1. juni 2008 ikke er omfattet af en eneste af de jobklausuler en arbejdsgiver, mere eller mindre hemmeligt, måtte have indgået før den 1. juni 2008, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 32 Spm. om, hvilken juridisk betydning det ville have haft for udfaldet af dom af 28. juli 2006 fra Sø- og Handelsretten om jobklausuler, hvis L 81 havde været gældende ret på tidspunktet for de forhold dommen omhandler, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 33 Spm. om, at hvis et vikarbureau hemmeligt forhandler med andre vikarbureauer om en virksomhedsovertagelse, samtidig med at §1. stk 2 undtager vikarbureauer fra hovedsigtet med L 81, er det da rimeligt, at en ansat i vikarbureauet kan blive ramt af opstramningen af reglerne for supplerende dagpenge, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 34 Spm. om det i praksis er muligt at skelne mellem »proforma« drøftelser om en virksomhedsoverdragelse og seriøse forhandlinger, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 35 Spm. om der er en teoretisk mulighed for, at en virksomhed igennem mange år opretholder hemmelige jobklausuler med henvisning til §7, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 36 Spm. om kommentar til henvendelse af 21/4-08 fra PROSA, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 37 Spm. om kommentar til artiklen »Kun hver ottende får kompensation« fra Business Danmark, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 38 Spm. om kommentar til artikel i Computerworld den 24. april 2008 »Advokatfirma kritiserer Hjorts jobkartel-lov«, til beskæftigelsesministeren
- 39 Spm. om kommentar til henvendelse af 20/5-08 fra PROSA, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå

- 40 Spm. om kommentar til ekspropriationsretlig vurdering af et forbud mod eksisterende gyldige jobklausuler, fra PROSA, og ministerens svar herpå
- 41 Spm. om oversendelse af talepapir fra samrådet den 22. maj 2008 om samrådsspørgsmål A og B, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 42 Spm. om, hvorvidt tidligere fremsættelse og behandling af lovforslag om jobklausuler, som eksempelvis L 212 fra folketingsåret 2006-07, gør det muligt at lade L 81 omfatte eksisterende jobklausuler, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 43 Spm. om, hvorvidt der vil være tale om ekspropriation, såfremt der indsættes en overgangsbestemmelse med et varsel på 6 måneder for eksisterende jobklausuler, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 44 Spm. om, hvorvidt det vil være muligt for Folketinget, såfremt vedtagelsen af lovforslaget udsættes til næste folketingssamling, af træffe beslutning (i form af beslutningsforslag, beretning eller forslag til vedtagelse), der modvirker, at der kan indgås jobklausuler i perioden frem til det nye lovforslags fremsættelse/vedtagelse, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 45 Spm. om, hvorvidt der i forbindelse med en ekspropriationsbestemmelse i et lovforslag skal fremgå, hvilken konkret gruppe der rammes af lovforslaget, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 46 Spm. om en vurdering af lovligheden af jobklausuler i forhold til ansættelsesbevisloven, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 47 Spm. om dokumentation for den vurdering, der er foretaget i forhold til graden af intensitet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 48 Spm. om en vurdering af jobklausulers lovlighed i forhold til grundlovens § 74, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 49 Spm. om en vurdering af, hvorvidt der med vedtagelse af deltidsloven kan siges at have været tale om ekspropriation, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 50 Spm. om oversendelse af talepapir fra samrådet den 22. maj 2008 om samrådsspørgsmål A og B, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 51 Spm. om et indgreb i reglerne om supplerende dagpenge eller det gennemførte forbud mod eksklusivaftaler er at betragte som ekspropriation, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 52 Spm. om hvorvidt hemmelige jobklausuler, som indskrænker den fri og lige adgang til erhverv, kan begrundes i det almene vel, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

Oversigt over samrådsspørgsmål vedrørende L 81

Samråds-

Titel

spm.nr.

- A Samrådssp. om mulighederne for at eliminere forekomsten af hemmelige jobklausuler - inkl. eksisterende - på det danske arbejdsmarked, til beskæftigelsesministeren og justitsministeren
- B Samrådssp. om en uddybning af regeringens opfattelse af, at der er tale om ekspropriation, såfremt de eksisterende jobklausuler bliver omfattet af lovforslaget, og herunder kommentere den kritik fra en række eksperter, som bl.a. fremgår af P1's orientering den 2. maj 2008, til beskæftigelsesministeren og justitsministeren